

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 564/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], v mene ktorej koná [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 700/2014 z 24. novembra 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 72/2017, 1 Cdo 79/2017 z 24. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 18. augusta 2017 sa [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), domáhala

vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jej v záhlaví označených základných práv a slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 700/2014 z 24. novembra 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 72/2017, 1 Cdo 79/2017 z 24. mája 2017 a ktorým by napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov boli vydané v konaní, v ktorom sa sťažovateľka vystupujúca v procesnom postavení navrhovateľky podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) domáhala proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporkyňa“) náhrady škody v sume 1 949,30 € s príslušenstvom, ktorá jej mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu odporkyne pri vykonávaní bankového dohľadu nad činnosťou družstva [REDAKOVANÉ] (ďalej len „družstvo“), ktoré (okrem iného) zhromažďovalo peňažné prostriedky od svojich členov formou členských vkladov a vykonávalo činnosti na uspokojenie potrieb svojich členov spočívajúce v efektívnom zhodnotení vložených finančných prostriedkov na peňažnom a kapitálovom trhu prostredníctvom tretej osoby – obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obchodník s cennými papiermi“) v zmysle zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov. V priebehu konania vedeného Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 21 C 214/2011 sťažovateľka tvrdila, že v dôsledku nezákonného konania obchodníka s cennými papiermi, ktorý k 30. aprílu 2010 „skončil činnosť“ pre družstvo a neodovzdal mu „žiadne portfólio ani zverené peňažné prostriedky“, jej ako členke družstva, ktorá doň vložila svoje peňažné prostriedky s cieľom ich zhodnotenia, vznikla škoda, o ktorú sa zmenšil jej majetok. Keďže uznesením tohto súdu sp. zn. 3 K 95/2010 z 11. apríla 2011 bol na majetok družstva ako úpadcu vyhlásený konkurz, je presvedčená, že vloženú sumu ani garantovaný výnos pre nesprávny úradný postup odporkyne spočívajúci v „1/ oneskorenom zistení neaktuálnosti údajov zahrnutých do Prospektu investície, a tým neplatnosti Prospektu investície a následnom oneskorení zakázania činnosti Družstva,

2/ prijatí nedostatočných opatrení na nápravu protiprávneho stavu po zisteniach v Prerokovaní nedostatkov podľa zápisu zo dňa 24. 08. 2007 a v 3/ prijatí nedostatočných opatrení na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka pri činnosti voči Družstvu“ nedostane.

3. Po vykonaní dokazovania okresný súd rozsudkom sp. zn. 21 C 214/2011 z 8. apríla 2014 návrh sťažovateľky ako nedôvodný zamietol, keď s poukazom na účel zákona č. 514/2003 Z. z. dospel k záveru, že sťažovateľka nepreukázala vznik škody, nesprávny úradný postup odporkyne ani príčinnú súvislosť medzi nimi, a teda v danom prípade nie je naplnený ani jeden z troch zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Okresný súd zároveň konštatoval, že jej návrh bol podaný predčasne, pretože vzhľadom na to, že konkurzné konanie vedené týmto súdom pod sp. zn. 3 K 95/2010 ani konanie o incidenčnej žalobe sťažovateľky proti správcovi konkurznej podstaty úpadcu vedené týmto súdom pod sp. zn. 6 Cbi 49/2011 nie sú právoplatne skončené, nemožno ustáliť, či a najmä v akej výške vznikla sťažovateľke škoda a ktoré okolnosti sú rozhodné pre plynutie premlčacej doby na uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu.

4. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie, v ktorom namietala, že zákon o cenných papieroch nepoužíva rozlíšenie medzi „činnosťou“ a „celkovou činnosťou“ dohliadaného subjektu. Takéto rozlíšenie neobsahoval § 135 ods. 1 zákona o cenných papieroch ani v čase, keď odporkyňa schválila prospekt investície (2002) a družstvo sa stalo dohliadaným subjektom ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt. Podľa jej názoru odporkyňa podcenila situáciu, v dôsledku čoho umožnila družstvu ďalšiu činnosť, konala až v roku 2011, hoci o tom, že obchodník s cennými papiermi a družstvo porušujú zákon, vedela už od roku 2007, resp. 2008. Aj zo správy správcu konkurznej podstaty úpadcu je zrejmé, že v konkurznej podstate nie sú žiadne prostriedky, majetok úpadcu je tvorený hypotetickými pohľadávkami, a teda už aktuálny stav konkurzu je taký, že objektívne vylučuje uspokojenie sťažovateľky.

5. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa v tom čase účinného § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)

potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia pritom konštatoval, že „v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup zo strany [REDAKOVANÉ] pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou Družstva... [REDAKOVANÉ] nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi Družstva ako sa mylne domnieva žalobkyňa. [REDAKOVANÉ] mohla podľa platnej právnej úpravy kontrolovať len to, či Družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ust. §§ 126 až 130 zák. č. 566/2001 Z. z. V tejto súvislosti treba poukázať i na to, že žalobkyňa si musela byť vedomá toho, že s jej investíciou je spojené riziko a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (ust. § 129 ods. 1 písm. b/ zák. č. 566/2001 Z. z. v znení platnom do 21. 7. 2013; § 126 až 130 boli zo zákona č. 566/2001 Z. z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z. z. účinným dňa 22. 7. 2013). Ak si toho žalobkyňa vedomá nebola, nemožno to pričítať na ťarchu [REDAKOVANÉ] v zmysle zásady, podľa ktorej neznalosť zákona neospravedlňuje. To isté platí aj pokiaľ ide o argumentáciu žalobkyne, že o rozsahu dohľadu [REDAKOVANÉ] nad činnosťou Družstva nemala vedomosť.“. Krajský súd taktiež poukázal na to, že „v prejednávanej veci v konkurznom konaní vyhlásenom na majetok Družstva nedošlo k speňažovaniu majetku z podstaty, preto správca konkurznej podstaty doteraz nemohol podať konečnú správu o speňažovaní majetku z podstaty a vzhľadom na to nemohlo dôjsť ani k čiastočnému rozvrhu. Za tohto stavu otázka nedobytnosti pohľadávky žalobkyne nie je vyriešená (nie je celkom zrejmé, že v rámci konkurzného konania nedostane nič) a vzhľadom na to nemožno ustáliť ani výšku škody. Preto je správny záver súdu prvého stupňa, že žaloba bola podaná predčasne.“.

6. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňovala odňatím možnosti konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP] tvrdiac, že „rozhodnutia súdov sú nepreskúmateľné a založené na nedostatočných skutkových zisteniach a ich nesprávnom právnom posúdení. Opätovne vyslovila presvedčenie, že jej finančná ujma je výsledkom zanedbania povinností [REDAKOVANÉ].“.

7. Dovolanie sťažovateľky najvyšší súd napadnutým uznesením podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (účinného od 1. júla 2016“) odmietol ako procesne neprípustné, nevyvolávajúce účinok umožňujúci uskutočnenie jeho meritórneho prieskumu.

8. S uvedenými závermi krajského súdu a najvyššieho súdu sťažovateľka nesúhlasí a opakujúc identické argumenty, aké uplatnila aj v konaniach pred nimi, v sťažnosti

namieta, že všeobecné súdy „*uvedeným výkladom umožnili, aby aj v budúcnosti dochádzalo k porušeniu zákona na úkor občanov, ktorí ako vhodné a zákonom chránené zhodnotenie ich finančných prostriedkov zvolia ich investovanie v rámci subjektov dohliadaných* ■■■“, ktorá zapríčinila, že sťažovateľka „*už skôr nemohla rozpoznať riziko svojej investície, resp. že túto investíciu jej* ■■■ *svojím zanedbaným dohľadom ani v minimálnej možnej miere neochránila*“. Podľa názoru sťažovateľky je napadnutý rozsudok krajského súdu „*postavený na právnych a skutkových záveroch, ktoré sú... zjavne nepodložené a arbitrárne a preto z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné... Nápravou uvedeného rozsudku krajského súdu sa najvyšší súd odmietol zaoberať, keď vyhodnotil dovolanie proti rozsudku krajského súdu ako neprijateľné*“, čím „*de facto odmietol aj právo sťažovateľky na súdnu ochranu*“.

II.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd (každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým rozsudkom krajského súdu

10. Ústavný súd so zreteľom na dikciu § 20 zákona o ústavnom súde konštatuje, že hoci mu sťažovateľka prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu spolu

s návrhom doručila aj splnomocnenie na jej zastupovanie advokátom v konaní pred ústavným súdom, predmetné splnomocnenie bolo udelené výlučne na podanie „ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. I Cdo 72/2017, I Cdo 79/2017 zo dňa 24. 05. 2017“, nie však proti napadnutému rozsudku krajského súdu.

11. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu presne vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

12. V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd opätovne pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010, I. ÚS 547/2016, I. ÚS 432/2016). Ústavný súd totiž už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 judikoval: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

14. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

15. Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa.

16. Z relevantnej časti napadnutého uznesenia (bod 7) vyplýva, že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľky (bod 6) odôvodnil po poukaze na to, že ide o dovolanie podané pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku, pričom v zmysle § 238 a § 239 OSP nevyvolalo účinky, „*ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum...*

Namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko R 2/2016...

Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014)...

Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.“.

17. Preskúmaním napadnutého uznesenia ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky nemajúci oporu v zákone. Ústavný súd nepovažuje právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil odmietnutie dovolania sťažovateľky, za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a Civilného sporového poriadku upravujúcich postup súdu v dovolacom konaní, ktorý by popieral ich účel a zmysel.

18. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľka s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

19. Keďže v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Ústavný súd zároveň poznamenáva, že o skutkovo a právne totožných sťažnostiach iných sťažovateľov (členov družstva) zastúpených tým istým právnym zástupcom ako sťažovateľka rozhodol uzneseniami sp. zn. I. ÚS 547/2016 zo 14. septembra

2016, sp. zn. I. ÚS 732/2016 z 30. novembra 2016, sp. zn. III. ÚS 628/2016 z 29. septembra 2016, sp. zn. III. ÚS 670/2016 z 11. októbra 2016, sp. zn. I. ÚS 87/2017 z 8. februára 2017, sp. zn. III. ÚS 283/2017 z 25. apríla 2017, sp. zn. III. ÚS 300/2017 z 25. apríla 2017, sp. zn. III. ÚS 365/2017 z 30. mája 2017 a inými, ktorými ich odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z rovnakých dôvodov.

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2017